

Kooliküpsust aitavad määrata nõustajad

Suvega jõuab veel tulevase õppuri koolivalmidust parandada

VICTORIA PARMAS

Kui vanemad lapse kooliküpsuses kahtlevad, võib abi küsida nõustamiskeskusest. Tallinna keskuses Respekt aitavad last kooliks paremini ette valmistada psühholoogid, arstid ja logopeedid.

Osa lapsevanemaid muutub murelikuks juba kevadel, kui eliitkoolid hakkavad peret valima: kas minu tütar oskab piisavalt soravalt lugeda või kas minu poeg arvutab nii kiirelt kui vaja. Isegi kui last kallakuga kooli ei panda, ei tohiks koolivalmidusega seonduvat sügise peale lükata.

Tallinna Kivimäe põhikooli direktori Kairi Jakobsoni hinnangul on viimane aeg hakata koolimineku üle mõtlema. "Siis jõuab suvekuudel lapse koolivalmidust siit-sealt korrigeerida," põhjendab ta. Kivimäe põhikoolis on aastaid tavaks esimese klassi tulijad kokku kutsuda juba maikuus. Kuulates kontserti ja rääkides õpetajatega, saavad lapsed esimese mulje koolist. Sügisel ei paista suur maja enam nii võõrana.

Vanemad on hirmul

Kivimäe kool ei korralda katseid esimesse klassi astujaile. Juuni algul õpetajad lihtsalt vestlevad laste ja vanematega. "Laps peab tundma, et teda oodatakse siia kooli," selgitab Jakobson.

Direktori sõnul on tal mulje, et vanemad on hirmul. Paljud küsivad, kas laps ikka kindlasti võetakse kooli. Seaduse kohaselt tuleb õppimisvõimalused tagada igale kooli

Seitsmeaastastel Jaanusel, Robertil ja Rannaril on nõustaja Made Torokoffi juures nii huvitav, et kuidagi ei raatsi tundi lõpetada ja õue mängima minna.

RAIGO PAJULA

teeninduspiirkonnas elavale lapsele. Seega ei jäta ukse taha ühtki seitsmeaastast.

"Kui uurime lapselt, kas ta kirjutada ja lugeda oskab, hakkavad emad-isad kohe vabandama, et lasteaias kahjuks ei õpetatud," räägib Jakobson. "Ega me last seepärast kooli vastu võtmata jäta. Küsime lugemisoskuse kohta, et õpetajatel oleks selge pilt, missugusel tasemel lapsi nad sügisel õpetama hakkavad."

Seitsmeaastase Annika ema on kuulnud, et esimese klassi õpilane peab natuke veerima ja oskama kümne piires arvutada. "Ei tea, kuidas Annika küll koolis hakkama saab. Kõik oskavad juba lugeda, tema aga ütleb sõnu peast," pabistab

ema. Ta kirjutab kriidiga tahvli peale LEA. Annika loeb kärmelt kokku LILL.

"R-i hääldamise sai ta äsja logopeedi abiga selgeks. Rabarber tuleb juba hästi välja," teatab Tartu Kivlinna gümnaasiumi tulevase esimese klassi õpilase ema uhkelt. Kuid ta on mures tütre püsimatuse pärast. Nõustamiskeskuse Respekt koolikonsultant-nõustaja Made Torokoff ütleb, et kooliastuja peab oskama sõnu selgelt välja hääldada, tundma tähti, oskama roomata ja ronida, püüdma palli kahe käega ja suutma vähemalt pool tundi järjest mängida. Üheks kooliküpsuse märgiks on hammaste vahetuse algus.

Koolinõustaja hinnangul jääb aga lastel kõige rohkem puudu vanema-

tega suhtlemisest. "Lastega peaks rohkem juttu ajama, küsimusi esitama ja laskma lastel küsimusi esitada," lausub Saku lasteaias Päikese-kild nõustamistööd tegev Torokoff seitsmeaastase Roberti joonistust uurides.

Joonistus viib jutu merereiside peale

Robert joonistab parasjagu maja ja tema sõber Jaanus kirjutab A-tähega sõnu. Poiss maalib trükitähtedega paberile ANKUR. "Kas sa tead, kuhu ankur kuulub?" küsib Made Torokoff Jaanuselt. "Laeva juurde," tuleb kiire vastus ja märkamatu liibiseb jutt merereiside peale.

Tartu Ülikooli dotsendi Viivi Neare väitel ei tohi sundida lapsi lugema ja arvutama, sest teadmised ja oskused peavad tulema mängu ja last huvitava tegevuse kaudu. Tema sõnul peaks korraldatama koolieelikute läbivaatusi. Vald võiks läbi viia perepäeva, kuhu tuleksid kokku kolme-nelja-aastaste lastega pered. Algul lapsed mängiksid, hiljem vestleksid arstid, logopeedid jt vanemate ja lastega.

Niisuguseid üritusi võiks korraldada veel 5-6-aastastega ja enne kooli minekut. Seitsmeaastastele võiks tutvustada nende õpetajaid ja anda vanematele nõu, kuidas last veel enne kooli arendada.

Saku vallas mitme etapilise süsteemi väljaarendamiseni veel jõutud pole, kuid kooliminejad lasteaiälapsed vaatavad üle Made Torokoffi.